

חוני ושמעון בן שמה

תנו רבנן: פעם אחת יצא רוב אדר ולא ירדו גשמים. שלחו לחוני המעגל: התפלל וירדו גשמים! התפלל ולא ירדו גשמים.

עג עוגה ועמד בתוכה, כדרך שעשה חבקוק הנביא, שנאמר (חבקוק ב') על משמרת אעמדה ואתיצבה על מצור וגו'.

אמר לפניו: רבונו של עולם! בניך שמו פניהם עלי שאני כבן בית לפניך, נשבע אני בשמך הגדול שאיני זז מכאן עד שתרחם על בניך.

התחילו גשמים מנטפין,

אמרו לו תלמידיו: רבי, ראינוך ולא נמות. כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא להתיר שבועתך. אמר: לא כך שאלתי, אלא גשמי בורות שיחין ומערות. ירדו בזעף, עד שכל טפה וטפה כמלא פי תבית. ושיערו חכמים שאין טפה פחותה מלוג.

אמרו לו תלמידיו: רבי, ראינוך ולא נמות. כמדומין אנו שאין גשמים יורדין אלא לאבד העולם. אמר לפניו: לא כך שאלתי, אלא גשמי רצון ברכה ונדבה. ירדו כתיקנן, עד שעלו כל העם להר הבית מפני הגשמים.

אמרו לו: רבי, כשם שהתפללת שירדו, כך התפלל וילכו להם.

אמר להם: כך מקובלני שאין מתפללין על רוב הטובה. אף על פי כן, הביאו לי פך הודאה. הביאו לו פך הודאה. סמך שתי ידי עליו, ואמר לפניו: רבונו של עולם! עמך ישראל שתוצאת ממצרים אינן יכולין לא ברוב טובה ולא ברוב פורענות, כעסת עליהם - אינן יכולין לעמוד, השפעת עליהם טובה - אינן יכולין לעמוד, יהי רצון מלפניך שיפסקו הגשמים ויהא ריוח בעולם. מיד נשבה הרוח ונתפזרו העבים, וזרחה החמה, ויצאו העם לשדה והביאו להם כמהין ופטריות.

שלח לו שמעון בן שטח: אלמלא חוני אתה - גוזרני עליך נידוי. שאילו שנים כשמי אליהו שמפתחות גשמים בידו של אליהו לא נמצא שם שמים מתחלל על ידך? אבל מה אעשה לך שאתה מתחטא לפני המקום ועושה לך רצונך, כבן שמתחטא על אביו ועושה לו רצונו. ואומר לו: אבא, הוליכני לרחצני בחמין, שטפני בצונן, תן לי אגוזים, שקדים, אפרסקים, ורמונים - ונותן לו. ועליך הַכְּתוּב אומר (משלי כ"ג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתיך.

תנו רבנן: מה שלחו בני לשכת הגזית לחוני המעגל: (איוב כ"ב) ותגזר אומר ונקם לך ועל דרךך נגה אור.

ותגזר אומר - אתה גזרת מלמטה, והקדוש ברוך הוא מקיים מאמריך מלמעלה. ועל דרךך נגה אור - דור שהיה אפל הארת בתפלתך, כי השפילו ותאמר גוה - דור שהיה שפל הגבהתו בתפלתך, ושח עינים יושע - דור ששח בעונו הושעתו בתפלתך, ומלט אי נקי - דור שלא היה נקי מלטתו בתפלתך, ונמלט גבר פפיק - מלטתו במעשה ידיך הברורין.

אמר רבי יוחנן: כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה (תהלים קכ"ו) שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים. אמר: מי איכא דניים שבעין שנין בחלמא? יומא חד הוה אזל באורחא, חזייה לההוא גברא דהוה נטע חרובא, אמר ליה: האי, עד כמה שנין טעיין? - אמר ליה: עד שבעין שנין. - אמר ליה: פשיטא לך דחייית שבעין שנין? - אמר ליה: האי [גברא] עלמא בחרובא אשכחתי, כי היכי דשתלי לי אבהתי - שתלי נמי לבראי.

יתבי, קא כריך דיפתא, אתא ליה שינתא, נים. אהדרא ליה משוניתא, איכסי מעינא, וניס שבעין שנין. כי קם חזייה לההוא גברא דהוה קא מלקט מיליניהו. אמר ליה: את הוא דשתלתי? - אמר ליה: בר בריה אנא. אמר ליה: שמע מינה דניימי שבעין שנין.

חזא לחמריה דאתיילידא ליה רמכי רמכי. אזל לביתיה, אמר להו: בריה דחוני המעגל מי קיים? - אמרו ליה: בריה ליתא, בר בריה איתא. אמר להו: אנא חוני המעגל. לא הימנוהו.

אזל לבית המדרש, שמעינהו לרבנן דקאמרי: נהירן שמעתתין כבשני חוני המעגל, דכי הוי עייל לבית מדרשא, כל קושיא דהוה להו לרבנן הוה מפרק להו.

אמר להו: אנא ניהו, ולא הימנוהו, ולא עבדי ליה יקרא כדמבעי ליה, חלש דעתיה, בעי רחמי ומית. אמר רבא, היינו דאמרי אינשי: או חברותא או מיתותא.

תענית דף כג עמוד א

ונתתי גשמיכם בעתם. בעתם - בלילי רביעיות ובלילי שבתות. שכן מצינו בימי שמעון בן שטח, שירדו להם גשמים בלילי רביעיות ובלילי שבתות, עד שנעשו חטים ככלית ושעורים כגרעיני זיתים ועדשים כדינרי זהב, וצדרו מהם דוגמא לדורות, להודיע כמה החטא גורם, שנאמר עונותיכם הטו אלה וחטאתיכם מגעו הטוב מכם. וכן מצינו בימי הורדוס שהיו עוסקין בבנין בית המקדש, והיו יורדין גשמים בלילה, למחר נשבה הרוח ונתפזרו העבים וזרחה החמה ויצאו העם למלאכתו, וידעו שמלאכת שמים בידיהם.